

NIEUWSBRIEF

augustus 2024

Agenda

DCA - TUINWERK GROEP

De werkgroep bestaat uit een 8-tal tuiniers, die in wisselende samenstelling aanwezig is en meehelpt de tuin op orde te krijgen. Toch kunnen we nog wat extra handen gebruiken. Vind je tuinieren leuk en hebben inheemse planten je interesse, kom ons dan helpen 1 of 2 x in de maand op een zaterdag- of woensdagochtend. Het is leuk en ontspannen werk en elke keer zijn we weer verwonderd over de bloemenpracht.

Deze maand zijn we op onderstaande dagen aanwezig:

Zaterdag 3 augustus

Woensdag 14 augustus

Zaterdag 31 augustus

We zijn aanwezig om 9.30 uur starten met een kop koffie of thee en werken van 10.00-12.00 uur. Bij erg warm weer beginnen we een half uur eerder. Wil je me laten weten als je komt helpen? Je kunt me mailen op geke.kooistra@hotmail.com.

Geke Kooistra
Coördinator DCA-tuin

31 AUGUSTUS - WORKSHOP FOTOGRAFEREN EN DETERMINEREN MET EEN SMARTPHONE

Natuurorganisatie IVN-KNNV Assen organiseert op zaterdag 31 augustus een workshop om wilde planten en dieren te leren fotograferen en determineren met een smartphone. Frank Huisman, bestuurslid bij IVN-KNNV Assen, maakt al jaren gebruik van de mogelijkheden van de determinatie-app Obsidentify en natuurdatabank Waarneming.nl. Zijn ervaring is dat goede foto's kunnen maken, leidt tot meer kennis, verwondering en enthousiasme over de natuur. De workshop vindt plaats in de Buurtschuur op Landgoed Valkenstijn in Assen en duurt van 10 uur tot 16 uur.

SCREENSHOT VAN DE APP. OBSIDENTIFY

Frank Huisman geeft de workshop samen met Jannie Alkema. In de ochtend krijg je uitleg en tips over het fotograferen met je smartphone.

Hoe maak je een goede foto? Frank en Jannie leggen uit hoe de app Obsidentify werkt en hoe je die gebruikt om wilde planten, dieren en schimmels te determineren en om deze waarnemingen door te geven aan de databank van Waarneming.nl. Welke vogel is dit, hoe heet deze plant en wat voor paddenstoel groeit daar? Ook de nadelen en valkuilen van het gebruik van de app komen aan bod. Na de (zelf meegebrachte) lunch ga je, onder begeleiding van Frank en Jannie, oefenen met fotograferen en determineren op Landgoed Valkenstijn.

Deelname kost € 5,00 voor leden van IVN-KNNV en € 7,50 voor niet-leden (contant of via pin). Aanmelden is verplicht: activiteiten@ivnassen.nl.

Het Nederlandse Waarneming.nl is onderdeel van Observation.org, een wereldwijd biodiversiteitsplatform voor burgerwetenschap en monitoring. De verzamelde data zijn van groot belang als krachtig instrument voor natuurbehoud, -onderzoek, -beleid, -educatie en -beleving. Waarneming.nl

viert in het weekend van 31 augustus en 1 september haar 20-jarig bestaan en zij nodigt natuurorganisaties in heel het land uit om dan een activiteit te organiseren.

- Datum en tijd:** Zaterdag 31 augustus 2024 van 10 tot 16 uur
- Plaats:** De Buurtschuur (Landgoed Valkenstijn), Adelaarsweg 1, Assen
- Kosten:** Leden van IVN-KNNV € 5,00 en niet-leden € 7,50 (contant of via pin) (lunch zélf meebrengen, koude en warme dranken zijn aanwezig)
- Opgave:** Verplicht, via activiteiten@ivnassen.nl (max. 20 personen)

EDUCATIE-SAFARI 2024

INNOVATIEF NATUUR-ONDERWIJS MET DE VOETEN IN DE KLEI, MAAR 'DIJ MIT BAAIDE BAINEN OP GROND STOAN BLIFT, KOMT NAIT VEUROET'!

Dompel je tijdens deze Educatie-safari onder in bruisende activiteiten, experimenten en innovaties. Op een inspirerende locatie: bij Terra op het Suikerterrein.

PROGRAMMA

- 13.45 Inloop met koffie en thee
- 14.00 Welkom
- 14.15 Lezing Merlijn Twaalfhoven
- 14.45 Start festival met open inloopactiviteiten
- 15.00 Workshopronde 1
- 15.45 Workshopronde 2
- 16.30 Q&A met experts
- 17.00 Einde festival

ivn natuur educatie

PROGRAMMA

lezing

Merlijn Twaalfhoven

Merlijn Twaalfhoven werkt als componist en theatermaker in conflictgebieden, met vluchtelingen en op plekken met grote maatschappelijke uitdagingen. Hij zoekt steeds naar nieuwe verbindingen tussen bevolkingsgroepen en culturen en ontdekte hoe kunstenaars, music en verhalenvertellers met verbeeldingskracht, schoonheid en spel het onbekende tegemoet treden.

Door middel van kunst onderzoekt Merlijn de relatie tussen mens en natuur. Zo ontwierp hij een wandeling waarin je door een geschiedenis van 13,8 miljard jaar dwaalt en stilstaan bij ons huidige moment in de grote tijd.

Hij durft te vragen of wij onszelf buiten de natuur hebben geplaatst om haar te kunnen overheersen en ontginnen. Maar als je de kracht niet kent van wat je delft, moet je het dan wel uit de aarde halen? Met ons deelt hij tijdens de lezing de navigatiekunst die nodig is om een koers te kiezen in een veranderende wereld.

workshops

Biodiversiteit op het schoolplein
Door Mariken van Geel, milieukundige, theatermaker en filosoof

Een (ver)beeldende workshop over ons gedrag en hoe vanzelfsprekendheid zijn sommige vanzelfsprekendheden? In deze workshop gaan we bijvoorbeeld brainstormen en filosoferen over de vraag: Hoe nodigen we insecten uit bij ons op de thee visite?

Storytelling
Door Pyke Kroes IVN, i.o. bij Vertelacademie

Door een verhaal te vertellen, geef je je publiek een beeld, een beleving. En dat blijft hangen, beter dan een zakelijke uitleg. Maar hoe vertel je een verhaal beeldend?

Rondleiding
Door Door Agnes Bakker, Projectleider Innovatie en Samenwerking Terra

Wandel mee en ontdek het dynamische terrein rondom 'De Pionier'.

Symfonie van de Biodiversiteit in AR
Door Chantalle Pleiter, kunstenaar en maker van interactieve installaties

Ontdek de Symfonie van de Biodiversiteit in de Augmented Reality tuinen van Terra. Met hoofdtelefoon en tablet ga je op reis.

Natuurlijk met klei

Maak natuurlijke kunst met klei! Ervaar verbinding met de natuur en met elkaar tijdens deze creatieve workshop.

festival

Gedurende de hele middag zijn er diverse doorlopende activiteiten en innovaties te bekijken. Ontdek nieuwe technieken voor een ontdekpad, ervaar de kracht van Loose Parts, neem een kijkje in enkele leskisten of kom koffie drinken met onze IVN-regiodirecteur.

AANMELDEN

Meld je alvast aan voor deze inspiratiesessie! (Max. 2 aanmeldingen per organisatie)

www.ivn.nl/provincies/drenthe/aanmeldformulier-educatiesafari-2024

Van IVN Assen mogen 2 personen meedoen. Heb je belangstelling? Geef je dan z.s.m. op!
<https://www.ivn.nl/provincies/drenthe/aanmeldformulier-educatiesafari-2024/>

12 OKTOBER - IVN REGIODAG DRENTHE

Beste IVN'ers,

Elkaar ontmoeten, gezellig bijpraten en elkaar inspireren. Dat is wat op de IVN Regiodag van 2024 centraal staat; een dag voor actieve IVN leden in Drenthe. IVN Westerveld is dit jaar de gastheer van deze dag. Zij willen jullie graag een aantal van hun activiteiten laten zien en zijn benieuwd hoe andere afdelingen inspelen op trends en ontwikkelingen in de maatschappij.

We starten vanaf 10.00 uur met koffie en thee in de A&O kas op het terrein achter De Proefkolonie. Daarna is er een gevarieerd programma met diverse workshops. We sluiten de ochtend af met een vegetarische lunch.

Wij willen je vragen om deze datum alvast te noteren in je agenda. Hieronder vind je meer informatie over het programma en de workshops. De definitieve uitnodiging met het aanmeldformulier volgt binnenkort.

Wij kijken uit naar een mooie dag.

Hartelijke groeten,

Linda Prosé en Diana Speelman

Datum: zaterdag 12 oktober 2024

Tijd: 10.00 - 13:30 uur

Locatie: A&O kas op het terrein achter De Proefkolonie, Majoor van Swietenlaan 1b, Frederiksoord

Programma

10:00 uur: Ontvangst met koffie/thee

10:30 uur: Welkom

10:45 uur Kies uit een van de vier workshops:

Kinderen en Jongeren:

Slootjesdag, Buren in het Bos, Amfibieën project, Junior Rangers en Junior Rangers Kids. Een paar voorbeelden van wat IVN Westerveld doet aan jeugdeducatie.

Welke activiteiten kun je opzetten voor kinderen en jongeren en hoe organiseer je dit? Waar loop je tegenaan, wat werkt en wat niet?

Gidsen voor Gidsen:

Natuurgidsen van IVN Westerveld gaan maandelijks samen op excursie en delen kennis en ervaring. Ook proberen ze samen nieuwe werkvormen uit. In het Sterrebos maak je kennis met een paar activiteiten die ook voor jou misschien nieuw of inspirerend zijn.

Mindfulness:

Shirin-Yoku of bosbaden, met heel je lijf en al je zintuigen de natuur ervaren en je zo verbinden met je omgeving in het nu. Maak kennis met deze vorm van natuurbeleving. Welke kansen biedt dit voor IVN?

Wandelcoaching:

Groen en bewegen zijn essentieel voor het welbevinden van mensen. Wandelend coachen is dan ook in opmars net als wandelgroepen gericht op natuur en gezondheid. Hoe kunnen wij als IVN aansluiten bij deze ontwikkeling?

12:30 uur: Lunch (vegetarisch en biologisch)

13.30 uur: Afsluiting

Aansluitend voor wie wil: een rondleiding door de Van Swietentuin (voorbeeldtuin voor aangepast tuinieren) of bezoek het Museum De Proefkolonie (museumjaarkaart geldig)

VERSLAG VAN HET TUINBEZOEK JOOP EN MANJA

De riante vijverpartij

IVN leden Joop Smittenberg en Manja Kwak stelden op dinsdagavond 9 juli hun bijna vier hectare tuin open voor leden van IVN en KNNV. Er waren vijftien mensen aanwezig op een iets vroeger tijdstip vanwege naderend onweer.

Met bijna 4 hectare is de tuin van Joop en Manja beter een fraai en gevarieerd stuk landschap te noemen. In de afgelopen decennia hebben Joop en Manja van een vlak stuk land ondermeer een rotstuin, een moestuin, een grote vijver, grasland, bossages, bomen en zelfs een heuze slenk aangelegd. Wat opvalt zijn de vele grassoorten (zegge) en rozen. Joop heeft zelfs een fotoboek gemaakt over alle soorten zegge die aanwezig zijn. Daarnaast zien we gelukkig nog zeer veel soorten rozen in bloei staan, de

grote liefde van Manja. Leuk om te vermelden is dat Joop op kleine bloempotjes op steeltjes de naam van de soort heeft geschreven en in het potje nog wat meer info bewaard.

De tuin van Joop en Manja grenst aan het Anreperdiepje, onderdeel van het beekdallandschap Drentse Aa. De bever zwemt hier ook, getuige een om geknaagd boompje. Het weidegebied wordt door Joop en Manja zo nu en dan beschikbaar gesteld voor educatieve doeleinden. De aanwezigheid van familie ooievaar werd door de bezoekers erg op prijs gesteld. Er zaten twee forse jongen in die op het punt van uitvliegen stonden. Met zoveel inheemse planten was het logisch dat er ook diverse insecten vastgelegd konden worden.

Frank Huisman

bloempotjes met rozennamen

Het prachtige gecreëerde landschap

Sintjans vlinder foto Ireen v.d. Knoop

Joop geeft toelichting over zijn bijzondere tuin

WILDE PLANTEN EN KRUIDEN IN DE KRAAM

Zondagmiddag 21 juli was het de beurt aan leden van de Werkgroep wilde planten en de Kruidenwerkgroep om de kraam in te richten.

Vanwege de regen stond de kraam deze keer niet buiten, maar binnen in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

Bezoekers konden wilde planten en kruiden bekijken, voelen, ruiken en proeven. In de kraam lagen boeken, recepten, een voeldoos en je kon schilderen met bladeren en bloemen

Birgitta Marijnissen

VERSLAG BEZOEK KRUIDENKWEKERIJ HET BLAUWE HUIS

Op 23 juni hebben we met een groep leden van IVN en KNNV een bezoek gebracht aan de open dag van biologische kruidenwekerij Het Blauwe Huis in Ruinerwold.

Dit sloot mooi aan bij de activiteiten die de afgelopen periode georganiseerd zijn rond eetbare planten en kruiden.

Het was een prachtige zonnige dag. Na de koffie met krentewegge kregen we een inspirerende en uitgebreide rondleiding van een zeer enthousiaste medewerkster. Met veel passie vertelde zij over de geneeskrachtige werking van kruiden. Dit was vast inspirerend voor de leden van onze net opgerichte kruidenwerkgroep.

Na de rondleiding kon iedereen zelf het grote terrein verder verkennen. Er stonden diverse kramen waar van alles te koop was. Er was een groot aanbod van plant- en stekmateriaal, kruiden en diverse biologische en duurzame producten.

Het was een erg leuke, leerzame en gezellige dag.

Voor meer informatie over de kruidenwekerij kijk op: <https://www.hetblauwehuis.nl/>

Herman Spoelstra

En verder.....

FELICITATIE VOOR JOHAN WANNINGEN

Zoals u in de vorige Nieuwsbrief hebt kunnen lezen, heeft Johan Wanningen onlangs de IVN-opleiding tot Natuurgids (NGO) met succes afgerond. Deze keer werd de opleiding georganiseerd door de afdeling Westerveld. In totaal 25 deelnemers ontvingen een diploma. Het bestuur feliciteert Johan van harte met zijn diploma en wenst hem vele mooie jaren als natuurgids.

Bestuur IVN-KNNV afdeling Assen

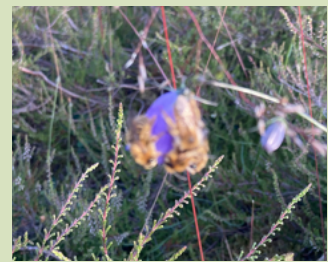

DE PLUIMVOETBIJ

Eind juli maakte ik met vrienden tegen de avond een wandeling in de Zeegser duinen. We zagen daar diverse bloeiende grasklokjes. Tot mijn verbazing zat op elk klokje een of twee bijtjes om te kunnen overnachten.

Na een foto in Obsidentify te hebben geüpload bleek het te gaan om de pluimvoetbij. Een bijzondere ontmoeting!

Geke Kooistra

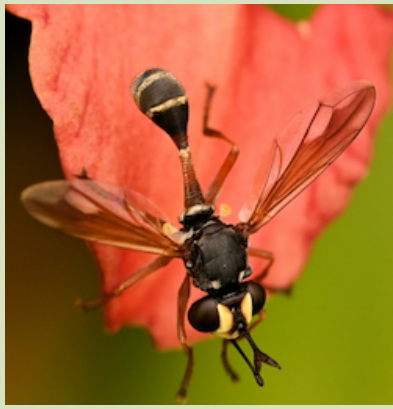
DE BIJDRAGE VAN LUIT STAGHOUWER

De **gewone regendaas** (8-12 mm) zag ik daar eind juni. Het is de bekendste en meest algemene dazensoort.

Het lichaam is bruingrijs met vlekkerige strepen. Ook de ogen hebben een gevlekt, iriserend patroon. De regendaas ontleent zijn naam aan de verhoogde activiteit kort voor en tijdens de regen.

De regendaas kan zeer hinderlijk zijn voor de mens, in tegenstelling tot andere soorten dazen. Alleen de vrouwtjes bijten, op zoek naar bloed. Bij de mannetjes liggen de ogen tegen elkaar aan, bij de vrouwtjes staan ze duidelijk uit elkaar. In ons land is deze daas voornamelijk actief van mei tot oktober.

Het **gewoon knuppeltje** (mannetje) en ook de *Abia sericea* fotografeerde ik zeer recent (25 juli). Het gewoon knuppeltje is een donkere en slanke blaaskopvlieg met een duidelijk ingesnoerd achterlijf. Poten geheel rood, zonder duidelijke zwarte ringen aan de basis van alle dijen.

In tegenstelling tot het zwart knuppeltje komt het gewoon knuppeltje algemeen en verspreid over het hele land voor (in tuinen, parken en kruidenrijke vegetaties). Vliegtijd: eind mei tot begin september met een piek in juli en augustus.

De larven leven parasitair in hommelnesten (steen-, akker-, aard- en tuinhommel). De soort is erg variabel in lengte (10-18 mm), dat is afhankelijk van welke hommel als gastvrouw heeft gediend. De akkerhommel levert veel kleinere exemplaren op dan de veel grotere aardhommel.

Ik was al blij met het 'knuppeltje', maar echt enthousiast werd ik van de *Abia sericea*. (In dit geval ook al een mannetje).

Deze **knotssprietbladwesp** die vooral voorkomt in natte weilanden en bossen had ik nog niet eerder gezien.

De volwassenen (10-12 mm) hebben een groot lichaam met een opvallend metaalachtig groen-gouden of bronskleurig achterlijf. De thorax is zwart, met een blauwachtige glans en is licht behaard. De vleugels zijn transparant, met bruine markeringen in het midden. Antennes zijn geel-roodachtig, terwijl andere soorten in dit geslacht geheel of gedeeltelijk zwarte antennes

hebben. Volwassenen kunnen worden gezien van mei tot oktober.

Groetjes, **Luit Staghouwer**

PEELO IN HET GROEN JUNI EN JULI

Het waren de afgelopen maanden natte maanden met af en toe veel zon, maar de regen blijft ons toch het beste bij vooral als het met bakken uit de lucht valt. Maar ondanks de vele regen was er weer veel te beleven in Peelo.

Gelukkig waren in deze maanden ook vele soorten vlinders te zien in zoals *Atalanta* vooral op vlinderstruik en fruit, citroenvlinder vooral op de reuzen en gewone berenklaau, koevinkje en bruin zandoogje vooral in en tussen de grassen, boomblauwtje tussen de bomen en struiken, kleine vuurvlinder op Jakobskruid, koolwitjes op diverse planten, groot dikkopje op diverse planten, dagpauwoog op vlinderstruik, bont zandoogje vooral tussen de struiken, landkaartje op gewone berenklaau, zwartspriet dikkopje tussen de grassen. Kleine vos maar gehoord dat er ook grote vos op de vlinderstruik is gezien. Misschien heb ik nog niet alle soorten dagvlinders gezien in Peelo, maar dat er veel soorten zijn is goed om te zien en ik word altijd blij van.

De planten doen het deze maanden ook goed ze groeien en bloeien uitbundig en trekken vele soorten insecten aan ook de planten die voor sommige mensen niet zo gewenst zijn zoals de reuzenberenklaau en het Jakob kruiskruid.

Tussen de grassen op wat grotere terreinen zoals de boomgaard kun je ook diverse soorten krekels en sprinkhanen zien en horen.

De randen van de vijvers kleuren ook weer roze en geel van de vele oeverplanten als ze tenminste nog niet gemaaid zijn. Diverse bomen en struiken hebben alweer vele vruchten vooral de hazelaar

Penseelkever

Sint Jansvlinder

*vruchtdoos Bleeksporig
bosviooltje*

heeft veel hazelnoten, van de lijsterbes zijn de bessen mooi oranje en bijna rijp. Vruchtdozen van bepaalde planten zijn bijzonder mooi als je ze bekijkt met een loepje of als je goed inzoomt met de telefoon camera. Gallen zijn weer aanwezig op vooral de eiken maar ook andere planten dragen mooie gallen. Langs de vijver randen zijn nog vele soorten libellen en waterjuffers te zien.

Door het natte jaar lijkt er ook geen eind te komen aan de grote aantal slakken met honderden komen ze in tuinen voor tot ergernis van velen tuin en moestuin liefhebbers.

Daarom een oproep aan de bewoners van Peelo maak een plek in u tuin voor de egel, spitsmuizen en zanglijster, merel diverse kevers deze eten slakken. In de meeste gevallen willen ze alleen een rommel hoekje met wat takken of een kastje en voor de vogels een mooie dichte struik of boom.

Groeten **Johan Scheeres**

Grote groene sabelsprinkhaan (m)

Tenslotte nog dit .....

HUISGENOOT LID OF JEUGD LID VAN IVN ASSEN VOOR € 12,00

Samen met je partner naar een lezing of een excursie gaan is nog leuker! Gaat je partner af en toe mee naar activiteiten van IVN? Dan is het misschien interessant om huisgenoot lid te worden. Je betaalt dan 12 euro per jaar i.p.v. 25 euro. Die 12 euro heb je er zo uit, want je krijgt korting op activiteiten en cursussen als je lid bent.

Komend najaar heeft IVN Assen weer allerlei interessante lezingen en excursies op het programma staan.

Wist je dat jongeren tot 18 jaar ook lid kunnen worden voor 12 euro per jaar? Er zijn al een aantal jongeren lid van IVN Assen. Hoe zou super leuk zijn als er nog een aantal bij komen! Dan kunnen we met deze jongeren samen activiteiten organiseren.

Op landelijk niveau is van alles te doen voor jongeren en jongvolwassenen bij IVN, bijv. Woesteland vakanties of weekenden. Neem maar eens een kijkje op onze website!

Als huisgenoot of jeugd lid kun je met korting deelnemen aan onze activiteiten, cursussen en workshops.

- Ontvang je 10% korting in onze webwinkel (geldt niet voor boeken).
- Ontvang je maandelijks de Mens & Natuur nieuwsbrief.
- Per adres ontvang je 1 exemplaar van het tijdschrift Mens & Natuur. Het tijdschrift verschijnt 4x per jaar.

[Klik op deze link om huisgenoot lid te worden van IVN Assen](#)

[Klik op deze link om jeugdgenoot lid te worden van IVN Assen](#)

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende nieuwsbrief vóór 26 augustus 2024 sturen naar:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl

Graag met vermelding van het onderwerp van uw kopij

KNNV afd. Assen
Secr. Henk Blouw
secr_assen@assen.knnv.nl

redactie
Theo de Grijs
Wouter Reckman

IVN Assen
Secr. Herman Spoelstra
secretaris@ivnassen.nl
